

Δευτέρα 27, Τρίτη 28 Ιουνίου,

ώρα 9.00 μ.μ.

ΑΝΟΙΧΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Αισχύλου

«ΟΡΕΣΤΕΙΑ»

A theatrical performance scene. The stage is lit with a strong red light, creating a dramatic atmosphere. A central figure stands with arms outstretched, while another figure is visible in the background. In the foreground, the silhouettes of three audience members are visible, looking towards the stage.

«...σε όλη τη χώρα Εορτή Σεμνή
θα κηρύξω, για να καθαρισθεί
αυτός ο φριχτός χαμός...»

Μήδεια

Ευριπίδη «Μήδεια»

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

ΧΟΗΦΟΡΟΙ

ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ

Μετάφραση : Κώστας Γεωργουσόπουλος

Σκηνοθεσία : Γιώργος Μιχαηλίδης

Σκηνικά - Κοστούμια : Διονύσης Φωτόπουλος

Μουσική : Θόδωρος Αντωνίου

Χορογραφίες : Δόνη Μιχαηλίδου

Μουσική Διδασκαλία : Νένη Ζάππα

ΠΑΙΖΟΥΝ ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ:

Φύλακας : Δημήτρης Γιαννόπουλος

Κλυταιμνήστρα : Μαριέττα Σγουρδαίου

Κήρυκας : Γιάννης Μαυριτσάκης

Αγαμέμνων : Μηνάς Χατζησάββας

Κασσάνδρα : Ντίνα Μιχαηλίδη

Αίγισθος : Κώστας Φαλελάκης

Ορέστης : Ζαχαρίας Ρόχας

Πυλάδης : Μανώλης Σειραγάκης

Ηλέκτρα : Χρύσα Σπηλιώτη

Τροφός : Μπέλλα Μπερδούση

Οικέτης : Δημήτρης Γιαννόπουλος

Προφήτισσα : Χριστίνα Σιμοπούλου

Απόλλων : Κώστας Γαλανάκης

Αθηνά : Ανθή Ανδρεοπούλου

ΧΟΡΟΣ :

Βίκυ Βολιώτη, Ράνια Γκιώνη, Δήμητρα Καλπάκη,

Δημήτρης Καραμπέτσης, Αργυρώ Λούπη,

Νίνα Μιχαλοπούλου, Έλλη Παπαγεωργακοπούλου,

Άντρια Ράπτη, Κώστας Σερίφης,

Μαίρη Σταυρακέλη, Ελεονώρα Φραντζεσκάκη

ΠΑΙΖΟΥΝ ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ :

Νίκος Κατριτζιδάκης, Νίκος Καρατζάς,

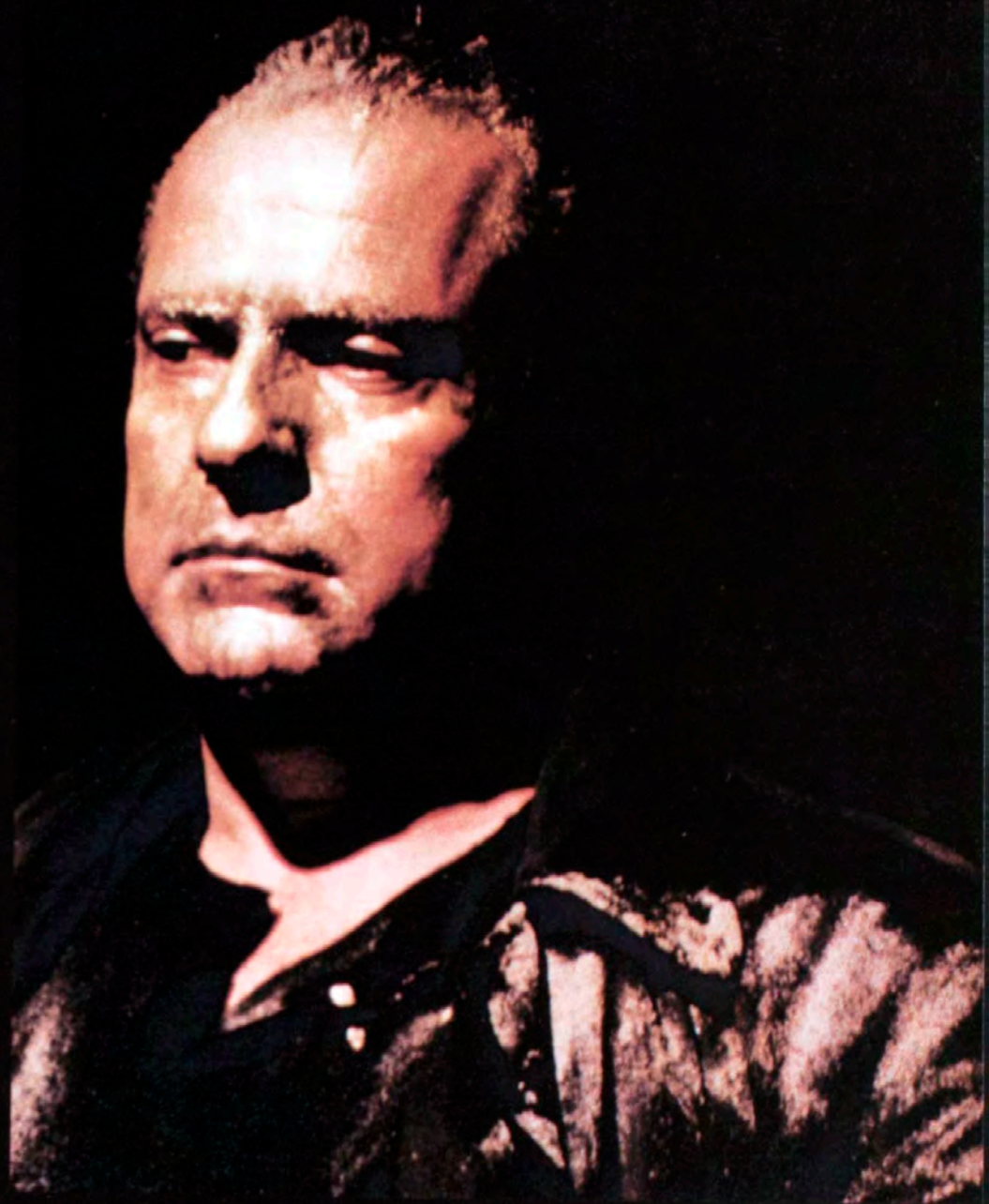
Τηλέμαχος Κρεβαίκας

Κατασκευή σκηνικού : Γιάννης Μπαράτας

Ενδυματολογικές Κατασκευές : Γκυ Ματίς

Εκτέλεση Φωτισμών : Αντρέας Αλεξόπουλος

Αόρατος Θυρωρός : Αντώνης Μιχαηλίδης

Αν ο πνευματικός μας βίος είχε συνέχεια και συνέπεια, η διδασκαλία της «Ορέστειας» κάθε δέκα χρόνια θα μπορούσε να αποτελεί το κριτήριο για την ωριμότητα κάθε γενιάς και να διαγράφει με σαφήνεια τις καμπύλες της πνευματικής μας πορείας. Στην Αγγλία αυτό γίνεται με τον «Άμλετ» κυρίως, στη Γερμανία με τον «Φάουστ».

Ερμηνεύοντας τους κλασικούς ερμηνεύουμε τον εαυτό μας, εντοπίζουμε το στίγμα, προσδιορίζουμε το δυναμικό πεδίο της μελλοντικής μας δραστηριότητας.

Η «Ορέστεια» είναι το όριο του λεγόμενου δυτικού πολιτισμού. Ο Χριστιανισμός όχι μόνο δεν το μετέθεσε, αλλά, αντίθετα, το έκανε ευκρινέστερο και απαιτητικότερο.

Ο Μύθος των Ελλήνων είναι μύθος της Ανατολής. Η Ανατολή είναι η πατρίδα του παραδείσου και της πτώσης. Δεν μπορεί π.χ. να μας διαφεύγει το γεγονός της κοινής καταγωγής της πτώσης και της κατάρας του Τάνταλου και του Αδάμ. Ο πρώτος, συνδαιτυμόνας των θεών, κλέβει αμβροσία και νέκταρ, ο δεύτερος δρέπει τον απαγορευμένο καρπό. Από την ανταρσία τους αρχίζει η μεγάλη καταραμένη πορεία του γένους τους, η μεταδοτική σκυταλοδρομία, που βαθαίνει περισσότερο το χάσμα και μεγαλώνει τη δίψα της επιστροφής.

Δεν έγραψα τυχαία κάποτε πως ο Αισχύλος και ιδιαίτερα η «Προμήθεια» και η «Ορέστεια» είναι η Παλαιά Διαθήκη της ελληνικής θεολογίας.

Όλα τα μεγάλα ανδρώπινα κείμενα είναι θεολογικά. Ο Όμηρος, ο Αισχύλος, ο Σοφοκλής, ο Δάντης, ο Σαίξπηρ, ο Γκαίτε, ο Νίτσε, ο Λάο Τσε, ο Ντοστογιέβσκι, ο Έλιοτ, ο Σαρτρ, ακόμα και ο Μαρξ είναι «θεολόγοι». Συζητούν για το θεό, δεν έχει σημασία αν τον θέτουν ή τον αίρουν.

Δεν υπάρχει Μύθος μη θεολογικός. Και θα ήταν απλοϊκή αφέλεια, αν εξετάζαμε τον Αισχύλο μόνο επιφανειακά, χωρίς να διακρίνουμε την Θεία Επιφάνεια στο έργο του. Οι ηθικές, πολιτικές, κοινωνικές, ερμηνείες της «Ορέστειας», αν δεν αντιμετωπιστούν με το κριτήριο της Αισχύλειας θεολογίας, θα οδηγήσουν ασφαλέστατα στις υπεραπλουστεύσεις και στις αμφίβολες αναλογίες που εφευρίσκουν μερικοί.

Ας δούμε το Μύθο στην κίνησή του.

Όταν ο Τάνταλος έκλεψε τη θεία τροφή φορτώθηκε μια κληρονομική κατάρα. Ο γιός του Πέλοψ, «φυγός θεόθεν και αλήτης» έρχεται στην Ελλάδα, σκοτώνει τον Οινόμαο και μεταφέρει την κατάρα στους γιούς του, Ατρέα και Θυέστη. Ο αλληλοσπαραγμός των δύο μεταδίδει τον κλήρο στα παιδιά τους, Αγαμέμνονα και Αίγισδο. Ο Αγαμέμνων δισιάζει την Ιφιγένεια, ο Αίγισδος παρανομεί με την Κλυταιμνήστρα. Από κοινού σκοτώνουν τον Αγαμέμνονα και κείνους εξοντώνει, κρατώντας την άκρη του καταραμένου νήματος, ο Ορέστης. Αυτός ο τελευταίος δικάζεται και αδώνεται από τον Άρειο Πάγο, στην Αθήνα και ο κύκλος του αίματος κλείνει.

Ο Αισχύλος δεν είναι επικός, είναι δραματικός ποιητής. Ασχολείται με την τελευταία φάση πυκνώνοντας τα προηγούμενα μέσα στο θεατρικό χρόνο.

Παράλληλα με την πορεία των ανθρώπινων γεγονότων υπάρχει κι η πορεία των ουρανίων.

Οι Ερινύες αντιπροσωπεύουν μια παλιά θεϊκή τάξη πραγμάτων, οι «νέοι θεοί» (ο Απόλλων και η Αθηνά), με πανταχού ακουγόμενο το Δία επί κεφαλής, εκπροσωπούν τη νέα τάξη και χρησιμοποιούν μια νέα δογματική αρχή: «πάθει μάδος». Όπως μπορεί κανένας να εικάσει η νέα αυτή αρχή έρχεται να καταλύσει την παλιότερη Δίκη.

Η Δίκη, όπως τουλάχιστον ανιχνεύεται στα σπαράγματα των Ιώνων Φιλοσόφων, σημαίνει ούτε λίγο ούτε πολύ Ισορροπία, δυναμική όμως. Είναι εκείνη η ευπαθής «αρμονία» του Ηράκλειτου «εκ των διαφερόντων». Η σύνδεση των αντιθέτων.

Οι παλιοί θεοί κατοικούν το Μύθο, οι νέοι εισάγουν την ανθρωπότητα στην Ιστορία. Να γιατί ο Ευριπίδης ήταν ο τραγικότερος των τραγικών, γιατί ήταν περισσότερος «ιστορικός». Η γνώση, το μάδος μεταδίδει την ευθύνη στον άνθρωπο.

Τώρα η επιστροφή είναι δυσκολότερη, γιατί είναι συνειδητή. Αυτό το νόημα έχει η παρουσία των Αθηναίων δικαστών στον Άρειο Πάγο. Έχει το ίδιο νόημα με την παράδοση του Νόμου στο Μωϋσή, στο Σινά. Οι θεοί, παλιοί και νέοι, συμφιλιωμένοι, αποσύρονται και εποπτεύουν, δεν μετέχουν πια στα ανθρώπινα. Η φύση συνεχίζει να κινείται «κατ' έριν και χρεών», ο άνθρωπος γίνεται ιστορικός, πορεύεται «κατά φόβον και πειδώ».

Κώστας Γεωργουσόπουλος

(Αποσπάσματα από δημοσιευμένα κείμενα)

